

TEKST FRANK WAALS
FOTOGRAFIE CORNÉ VAN DER STELT

In dertig jaar RTL hebben we veel presentatoren zien komen en gaan, en laat Loretta Schrijver (63) daar nu net ervaringsdeskundige in zijn. Ze kwam, vertrok weer, kwam opnieuw, pakte wederom haar koffers en keerde uiteindelijk voor een derde keer terug op het vertrouwde nest. 'Ik moest via de krant vernemen dat Jan Slagter mij had ontslagen. Binnen de kortste keren werd ik in de media neergezet als geldwolf.'

**'Ik ben
een RTL-
mens'**

J

Je bent een van de weinige overgebleven RTL-presentatoren van het eerste uur. 'Bijna iedereen is weg, hè? Jan de Hoop zit er nog, ik ook weer en onlangs is Caroline Tensen nog teruggekomen. Daarna wordt het moeilijk. Ik ben twee keer overgestapt naar de publieke omroep, maar ben uiteindelijk toch meer een RTL-mens. Ik aard hier beter en heb er het grootste deel van mijn werkende leven rondgelopen. Weet je dat het overigens nooit de bedoe-

ling is geweest om op tv te komen? Daar was ik veel te verlegen voor. Jan en ik werkten ooit samen bij het programma *De Wereld in een Half Uur* van Veronica Nieuwsradio, toen hoofdredacteur Joop Daalmeijer op een dag vroeg of ik "eventjes" wat tekstjes op camera wilde komen voorlezen. 's Avonds moest ik me melden op het Laapersveld in Hilversum en zonder er verder bij na te denken deed ik dat maar. Bleek dat achteraf een stiekem georganiseerde screentest voor *Nieuwslijn* op tv te zijn geweest. Iedereen wist ervan, behalve ik.

"Waar hebben we dit talent vandaan?" vroeg Veronica-directeur Rob Out toen hij het bandje zag. "Die werkt al twee jaar voor je," antwoordde Ruud Hendriks, die er ook bij was. Samen zagen ze mij als de ideale opvolger van vertrekkend presentator Jaap van Meekren. Toen eenmaal bekend werd dat RTL Veronique er kwam, wilden ze me zelfs vijf keer per week het nog op te zetten *RTL Nieuws* laten doen. Flink wat overtuigingskracht, onder anderen van Jaap die mij ervan doordrong dat het belangrijk was om veel vliegrepen te maken, was er voor nodig >

NIEUWE REVU ONTMOET LORETTA SCHRIJVER

Waar? Eet- en drinklokaal De Heeren van Maarssen, onder de rook van Utrecht. Door het vele hout en oude attributen waan je je binnen in zowel een bruin café, sjieke hotelloobby uit de jaren 30 als bij grootmoeder thuis. Buiten zorgt de rieten meubilering ervoor dat je voor je gevoel elk moment de strandtent uit kan lopen om een duik in zee te nemen.

Wanneer? Op een dinsdagmiddag. We besluiten op het terras te gaan zitten, waarna het niet lang daarna gaat regenen. Een paar meter opzij schuiven en we zitten weer droog. We hebben het onder andere over *The Masked Singer*, dat vanaf 27 september elke vrijdagavond op RTL 4 te zien is.

Nog wat genuttigd? Schrijfster een broodje gezond en een latte macchiato, Revu een soepje en een Spa blauw.

om mij achter die desk in de tv-studio te krijgen. Veel liever was ik weer lekker veilig dat radiostudiootje ingedoken. Toen de kogel eenmaal toch door de kerk was, werd ik direct op de veranderingen in mijn leven gewezen nu ik een BN'er zou gaan worden. Ruzie maken of dronken over straat struinen, was uit den boze en ook als ik van plan was topless op het strand te gaan zonnen, kon ik dat maar beter uit mijn hoofd laten. Ik liep dat kamertje uit, het toilet in, keek in de spiegel en zag een knalrood hoofd met allemaal vlekken in m'n nek. Hoe moest dit in godsnaam de beeldbuis op, vroeg ik mezelf af.'

Hoe verliep je eerste uitzending?

'Als in een roes. We zouden die eerste opnemen en om 22.00 uur uitzenden, maar toen het steeds later werd en we de klok van 21.30 uur reeds gepasseerd hadden, wist ik genoeg. We gingen meteen live! Ik zie Jeroen Pauw, Jur Raatjes en mijzelf nog repeteren in een nat decor dat net was opgehangen. Klokslag 22.00 uur verschenen we gedrieën in beeld en als een soort standbeeld worstelde ik me, duidelijk articulerend, door die uitzending heen. Ik durfde geen moment naar links of rechts te kijken. Ik heb er thuis nog ergens een videoband van liggen. Dozen vol, overigens. Daar zou RTL nog iets aan kunnen hebben. Omdat er in de beginjaren niet goed gearchiveerd werd, is er veel beeldmateriaal zoekgeraakt.'

Hoe nam je het nieuws dat je jarenlang bracht zelf tot je?

'De Golfoorlog tussen 1990 en 1991 was de eerste grote nieuwsgebeurtenis waarbij ik me realiseerde echt in het centrum van de maatschappij te staan. Hoe vaak ik wel niet 's avonds of 's nachts in allerijl met een taxi van huis werd gehaald om in Hilversum een ingelaste uitzending te presenteren. De sensatie van het plotse live op zender moeten was leuk, de rampen waarover we berichtten ervoer ik persoonlijk als zeer naar. De adrenaline kwam echter voor-

al naar boven door de intensiteit van het werk. Ellendige dingen werden in mijn geval alweer wat afgezwakt omdat ik het altijd in de context zag en er met collega's over kon discussiëren. Nieuwsbeelden werden zodoende mijn gereedschap, net als de timmerman die ook niet zonder hamer kan. Rampen die tijdens live-uitzendingen plaatsvonden en we voor onze ogen zagen gebeuren, waren het vreselijkst.'

Tijdens de live-uitzendingen op 11 september 2001 hadden Rick Nieman en jij dienst en verscheen Rick als eerste solo in beeld. Aan zijn stem en houding hoorde en zag je dat hij zojuist met een noodgang was komen aanrennen.

'Klopt! Dat was de eerste uitzending van die dag, in de tweede zat ik erbij en stortte live in beeld de tweede WTC-toren in. Ik sloeg mijn handen voor m'n gezicht en wist oprecht even niet meer wat ik moest zeggen. Destijds absoluut not done, maar verdomme, die tweede toren stortte gewoon in! Er kwam veel onbevestigd nieuws binnen waarbij we op dat moment even geen journalistieke afwegingen konden maken om iets wel of niet te brengen. Je bent in de hel beland, maar wil de kijker toch zoveel mogelijk bijpraten.

Rick en ik hebben dat de hele dag als in een soort trance beleefd. Pas toen ik in de avond thuiskwam, kon ik bij mijn man voor het eerst uithuilen. Ik kon ook niet anders. In de uren daarvoor was ik getuige geweest van rampen waarbij ik alleen maar dacht: oh, oh, oh, zo begint dus de Derde Wereldoorlog. Dat werd het uiteindelijk niet, maar in zekere zin ook weer wel. Anders dan hoe we de Eerste en Tweede Wereldoorlog herinneren, hebben we nu veel meer te maken met individuele aanslagen. Tien jaar geleden ben ik voor het laatst in New York geweest, mijn geboortestad, en bij elk bezoek ga ik altijd eerst even naar Ground Zero. De rest van de stad bestaat niet voordat ik dat gezien heb.'

Waarom ben je tot twee keer toe vertrokken bij RTL?

'Mijn eerste overstap, naar de AVRO, was puur en alleen omdat ik een dierenprogramma wilde maken. Een soort vervolg op *Alle Dieren Tellen Mee*. Ik heb alle schepen achter me verbrand omdat dier en milieu uiteindelijk pas echt van de lange adem zijn, in tegenstelling tot het nieuws dat toch meer de waan van de dag is.

Eenmaal daar aangekomen bleek echter dat de publieke omroep op een verschrikkelijk krampachtige manier bezig was het hoofd boven water te houden, ingegeven door de komst van commerciële tv in Nederland. Links en rechts werden allerlei deals gesloten die nog net binnen de richtlijnen vielen. Organisaties als Natuurmonumenten bepaalden daardoor grotendeels de inhoud van het programma, maar gaven alle echt belangrijke nieuwsverhalen standaard aan het *NOS Journaal*. Was er 's ochtends een graasverbod afgekondigd, dan zaten wij 's middags een beetje lullig over bevertjes te praten. Ergens onderaan bungelen, dat was ik met mijn nieuwsachtergrond niet gewend. Na een jaar ben ik gillend teruggegaan naar RTL, iets wat begon met het opruimen van mijn collectie videobanden op een zondagochtend. Ik kwam daarbij ook een tape zonder labeltje tegen, wat mijn afscheidsfilmpje van RTL bleek te zijn. De tranen stroomden over mijn wangen toen ik het zag, en ik belde direct hoofdredacteur Harm Taselaar. "Het gaat niet goed met me, Harm. Laat ik maar meteen met de deur in huis vallen: mag ik alsjeblieft weer terugkomen bij het nieuws," snotterde ik. Zijn antwoord: "Liever gisteren dan vandaag!"

Om vervolgens in 2007 opnieuw tegen de lamp te lopen bij Omroep Max.

'Die lamp was in dit geval Jan Slagter. Ik herinner me een voorjaarslunch van RTL dat jaar, waar ik heb geroepen: "Jongens, volgens mij doe ik hier op een dag het licht uit." Ik was er zo gelukkig en zou ook nog eens, na jaren van losse contracten, voor het eerst een vast dienstverband krijgen. *Little did I know*. Hing een week later ineens Jan aan de lijn met het voorstel eens te praten. Hij gaf me, charismatisch als hij is, een offer you can't refuse. Ik mocht mijn eigen programma gaan maken. De mooie toekomst die hij mij voorhield, is het echter nooit geworden en ook dit keer speelden er weer allerlei omroepolitieke motieven mee. Hoofdredacteurs waar ik geen klik mee had en eindredacteurs die buiten mijn medeweten om werden aangenomen in plaats van de mensen die mij beloofd waren. Ook zaten er voor mijn gevoel te vaak onderwerpen in die tegen mijn principes in gingen, zoals mensen die ganzenlever eten. En dat terwijl het programma wel mijn naam droeg, iets waar ik altijd fel op tegen ben geweest. Daaruit bleek wel dat men achter de schermen mij niet begreep. Kortom,

'Pas toen ik op 9/11 in de avond thuiskwam, kon ik voor het eerst uithuilen. Ik dacht alleen maar: oh, oh, oh, zo begint dus de Derde Wereldoorlog'

ik trok het niet en moest me uiteindelijk zelfs ziek melden. De kalmeringspilletjes die ik in de zomer al van de dokter kreeg voorgeschreven konden mijn uiteindelijke burn-out helaas niet voorkomen.'

Wanneer barstte de bom?

'In een van de uitzendingen gaf Tony Neef me als cadeautje iets wat ik altijd al eens had willen doen: een stem inspreken in een tekenfilm. Veel had het niet om het lijf. Een klein rolletje waar ik nog geen half uur inspreektijd aan kwijt was, maar wel opgenomen in de periode dat ik thuis zat. De producent gooide er echter direct een persbericht uit met mijn naam daar heel groot in. Binnen de kortste keren werd ik in de media neergezet als geldwolf. Jan was woedend dat ik voor hen ineens wel aan de slag kon, maar kende ondertussen het werkelijke verhaal niet. Ik moest uiteindelijk via de krant vernemen dat hij me had ontslagen. Dat stelde me zo teleur dat ik ben verhuisd uit Hilversum. Ik wilde niets meer met tv te maken hebben en solliciteerde een jaar lang op functies daarbuiten. Dierenorganisaties, maatschappelijke instellingen en de Partij voor de Dieren schreef ik aan met het aanbod hand-en-spandiensten voor hen te verrichten. Maar dit is allemaal lang geleden, hoor. Inmiddels kunnen we weer met elkaar door één deur.'

En toen belde, jawel, RTL...

'Erland Galjaard aan de lijn met de vraag of ik *Koffietijd* wilde presenteren. Hij, John de ➤

‘Het respect voor andersoortig leven dan het mensenleven, dat is mijn drijfveer. Een dier is per definitie het slachtoffer van de mens’

Mol en Boudewijn Poelmann van de Goede Doelen Loterijen waren het unaniem eens dat ik dat samen met Quinty Trustfull moest gaan doen. Het gesprek vond plaats in februari en in april gingen we al van start. Ik was voor een derde keer terug bij RTL. Ik hou van deze zender die pionier is geweest in deze vorm van tv maken. In 1995 kwam SBS erbij en zij zijn er voor mijn gevoel nog altijd bij gekomen. RTL is nog steeds de grootste van de twee, met SBS niet eens als gelijkwaardige partner naast zich. Ze hebben ons hoogstens scherp gehouden, iets wat natuurlijk altijd goed is. En dat doen ze nog.’

Binnenkort verschijn je, naast Carlo Boszhard en Gerard Joling, in een nieuw programma: *The Masked Singer*.

‘Deze show roept ongelooflijk veel feelgood op. Er zit wel een klein competitie-element in, maar het gaat toch met name om de performances van de gemaskerde karakters. Je zou kunnen zeggen dat het wedstrijdelement daarmee een beetje gebakken lucht is, maar wat maakt dat ook eigenlijk uit? Alles is uit de kast getrokken om er een groot spektakel van te maken, het wordt ons zo moeilijk mogelijk gemaakt om te raden welke BN’er er in dat pak staat te zingen. Ik vind het jammer dat ze zichzelf steeds moeten ontmaskeren.’

Hoe kijkt je partner naar je tv-carrière?

‘Hij heeft niets met mijn wereldje en kijkt ook maar weinig naar Koffietijd. Daardoor houdt hij me gelukkig wel met beide benen op de grond en fluit me terug als ik er zelf misschien iets te veel in opga. Zo houden we elkaar in evenwicht. We zullen samen oud worden, al ben ik er altijd van overtuigd geweest dat we als mens niet gemaakt zijn om ons hele leven bij één partner te blijven. Je hebt elkaar in een bepaalde levensfase nodig om voort te planten. Zo is het en niet anders. Je kunt uiteraard ontzettend van elkaar houden, elkaar beminnen

en van de ander leren, maar op een gegeven moment wordt het toch vooral je maatje. De vurige driften, door hormonen ingegeven, veranderen en je raakt vertrouwd met elkaar. Veel belangrijker is dat je, door lang bij elkaar te zijn, emotioneel iets met elkaar opbouwt. Dat is iets wat je met elkaar wilt delen en niet met een ander. Elkaar aan het einde van de dag bijpraten over wat je hebt meegemaakt. Door mijn ervaringen thuis met mijn partner te kunnen delen, kan ik op tv inmiddels compleet mezelf zijn. De vrouw die je daar ziet, ben ik in het leven daarbuiten ook.’

Heeft je bekendheid je weleens in bijzondere situaties gebracht of gekke verleidingen gegeven?

‘Niet echt. Zelf ga ik niet zo vaak naar feestjes, waardoor ik ook minder in buitensporige situaties terecht kom. Ik leef mijn leven zoals ik dat altijd heb gedaan en ben nog steeds oprecht verbaasd als mensen me herkennen en “Dag mevrouw Schrijver” zeggen. Waar ik mijn bekendheid wel voor gebruik zijn de dieren. Organisaties mogen me altijd om een gunst vragen, want ik help ze met liefde. Ik wil er ook nooit aan verdienen. Krijg ik wel een beloning, dan gaat het geld direct weer terug naar hetzelfde goede doel en wil ik een bewijsje zien dat het ook daadwerkelijk voor een project is ingezet.’

Weer de dieren, weer het milieu...

‘Het respect voor andersoortig leven dan het mensenleven, dat is mijn drijfveer. Mijn motor waarom ik het leuk vind om herkend te worden. We moeten daar ook zuinig mee omgaan. Het woord respect is totaal gedegradeerd omdat iedereen het maar te pas en te onpas voor van alles en nog wat gebruikt. Een dier is per definitie het slachtoffer van de mens. We domineren die hele aardkloot en al het andere moet het onderspit delven. Met wapens staan we veel sterker in een oneerlijke strijd tegenover de dieren. Toch denk ik dat het allemaal ooit weer in evenwicht zal zijn. Het is een kwestie van bewustwording. In de toekomst zullen we dat anders doen, zoals we twee eeuwen geleden ook anders leefden. Alles is altijd continu in beweging.’

Hoe bedoel je dat?

‘De manier waarop we tegen dingen aankijken. Zo werd anders zijn vroeger bij ons thuis nog uitgelegd als een groot veld met gele bloemen waar dan één rode tussenstond. Die week af van de rest. Inmiddels weten we dat niemand

hetzelfde is, want je kunt je overal wel gediscrimineerd om voelen of worden. Misschien wel omdat je een tintje hebt, wat dikker bent, vrouw, joods, homo of invalide. Omdat je uit een klein dorpje komt, een gek taaltje spreekt, ziek of misvormd bent. Emancipatiegroepen zorgen ervoor dat er wordt opgekomen voor al die verschillende smaken en soorten, waardoor anders zijn uiteindelijk juist de gemene deler wordt. De norm.’

Andere werelden zijn vandaag de dag ook zichtbaarder door het internet.

‘Dat helpt om te leren hoe het wel en hoe het niet moet. Hoe vaak ik wel niet van die filmpjes tegenkom waarin dieren de meest gruwelijke dingen wordt aangedaan. Ik dwing mezelf er toch naar te kijken, omdat ik moet weten waar ik het over heb. Daarbij heb ik dan het gevoel een beetje met die arme beesten mee te lijden. Dat ze niet helemaal alleen zijn in wat ze overkomt. Mensen die dieren mishandelen zijn voor mij onmens. Helaas toont ook dat aan dat we allemaal anders zijn. We bestaan in de meest gekke vormen en dat is, gek genoeg, niet meer dan logisch. Zo werkt de natuur.

We zijn ook allemaal opgegroeid met het gegeven dat er niets ergers bestaat dan kanker. Sommige mensen durven de ziekte niet eens uit te spreken en gebruiken enkel de letter K. Als je je echter verdiept in het ontstaan ervan, dan weet je dat het eigenlijk onontkoombaar is dat het bestaat. Er vinden miljoenen celdelingen per dag plaats in het lichaam, dan is het logisch dat er weleens wat misgaat. Het leven, dus ook die ontelbare celdelingen, is een tombola waarbij op een gegeven moment alles bij elkaar komt. Dat kunnen ziektes zijn, maar ook ongelukken, momenten, gebeurtenissen. Ik verbaas me er al over dat een haartje dat ik wegscheer er twee dagen later gewoon weer zit. Wat gebeurt er dan in hemelsnaam daarbinnen? Het leven is continu in beweging en het overkomt je. Daarom bestaat die hele God ook niet. Religie is oorlog, zei mijn vader altijd.’ ✖